

Datasäädös: Komissio ehdottaa toimenpiteitä oikeudenmukaisen ja innovatiivisen datatalouden edistämiseksi

Bryssel 23. helmikuuta 2022

Komissio ehdottaa tänään uusia sääntöjä siitä, kuka voi käyttää ja saada käyttöönsä EU:ssa talouden eri aloilla tuotettua dataa. Datasäädöksellä turvataan oikeudenmukaisuus digitaalisessa toimintaympäristössä, edistetään kilpailukykyisiä datamarkkinoita, avataan mahdollisuuksia datavetoiselle innovoinnille ja parannetaan datan saatavuutta yleisesti. Se johtaa uusiin, innovatiivisiin palveluihin sekä kilpailukykyisempiin hintoihin verkkoon liitettyjen tuotteiden jälkimarkkinapalveluissa ja korjaamisessa. Tällä komission [datastrategian](#) viimeisellä horisontaalisella osatekijällä on keskeinen rooli digitalisaation tavoitteiden saavuttamisessa vuoteen 2030 mennessä.

"Haluamme antaa kuluttajille ja yrityksille entistäkin enemmän sananvaltaa siihen, mitä heidän datallaan saa tehdä. Sen vuoksi selkiytetään sitä, kuka voi saada sen käyttöönsä ja millä ehdoilla. Tämä on keskeinen digitaalinen periaate, joka auttaa vakaan ja oikeudenmukaisen datavetoisen talouden luomisessa ja digitaalisen siirtymän toteuttamisessa vuoteen 2030 mennessä", kommentoi säädösehdotusta Euroopan digitaalisesta valmiudesta vastaava komission johtava varapuheenjohtaja Margrethe **Vestager**.

"Nyt otetaan tärkeä askel, joka vapauttaa käyttöön valtavasti teollista dataa Euroopassa sekä hyödyttää yrityksiä, kuluttajia, julkisia palveluita ja koko yhteiskuntaa", lisäsi sisämarkkinoista vastaava komissaari Thierry **Breton**. *"Teollisesta datasta on tähän asti hyötykäytetty vain pieni osa, joten kasvu- ja innovointipotentiaali on valtava. Datasäädöksellä varmistetaan, että teollisen datan jakamisessa, tallentamisessa ja käsittelyssä noudatetaan kaikilta osin EU:n sääntöjä. Se muodostaa kulmakiven vahvalle, innovatiiviselle ja itsenäiselle Euroopan digitaalitaloudelle."*

Data on kulumaton hyödyke, kuten vaikkapa katuvalot tai näköalat: ne voivat olla monien ihmisten käytettävissä samanaikaisesti, ja niitä voidaan kuluttaa uudelleen ilman, että se vaikuttaisi niiden laatuun tai aiheuttaisi riskiä saatavuuden ehtymisestä. Datan määrä kasvaa jatkuvasti: vuonna 2018 sitä oli 33 tsettatavua ja vuonna 2025 määrän odotetaan olevan jo 175 tsettatavua. Datassa on hyödyntämätöntä potentiaalia, sillä 80 prosenttia teollisesta datasta jää käyttämättä. Datasäädöksessä käsitellään niitä oikeudellisia, taloudellisia ja teknisiä syitä, jotka johtavat datan vajaakäyttöön. Uusien sääntöjen myötä tulee saataville enemmän dataa käytettäväksi uudelleen, ja sen odotetaan lisäävän BKT:tä 270 miljardilla eurolla vuoteen 2028 mennessä.

Datasäädösehdotus sisältää muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- Toimenpiteet, joiden ansiosta verkkoon liitettyjen laitteiden käyttäjät voivat saada pääsyn laitteidensa tuottamaan dataan – jota usein keräävät yksinomaan laitteiden valmistajat – ja jakaa tällaista dataa muille osapuolille jälkimarkkinapalvelujen tai muiden datavetoisten innovatiivisten palvelujen tarjoamiseksi. Sädöksellä säilytetään tuotteiden valmistajien kannustimet investoida jatkossakin korkealaatuisen datan tuottamiseen, sillä siinä puututaan datan siirtämiseen liittyviin kustannuksiin ja suljetaan pois jaetun datan käyttö suorassa kilpailussa olevissa tuotteissa.
- Toimenpiteet, joilla **tasapainotetaan pk-yritysten neuvotteluvoimaa estämällä sopimusehtojen** epätasapainon väärinkäyttö datan jakamista koskevilla sopimuksissa. Datasäädös tarjoaa suojaa vahvemmassa neuvotteluasemassa olevan osapuolen määräämiltä epäoikeudenmukaisilta sopimusehdoilta. Komissio aikoo myös laatia mallisopimusehtoja auttaakseen pk-yrityksiä laatimaan ja neuvottelemaan oikeudenmukaisia datanjakosopimuksia.
- Keinot, joilla **julkisen sektorin elimet voivat saada ja käyttää** poikkeusoloissa tarpeellista yksityissektorin hallussa olevaa dataa, erityisesti yleisen hätätilan, kuten tulvien tai maastopalojen, yhteydessä, tai ottaa käyttöön oikeudellinen velvoite, jos data ei ole muuten saatavilla. Dataan perustuvaa ymmärrystä tarvitaan, jotta voidaan reagoida nopeasti ja turvallisesti ja minimoida yrityksille aiheutuvat rasitteet.
- Uudet säännöt, joiden avulla **asiakkaat voivat vaihtaa helposti** datan käsittelyä tarjoavien pilvipalvelujen välillä ja joilla **otetaan käyttöön suojatoimia datan laitonta siirtämistä**

vastaan.

Datasäädöksessä tarkastellaan myös uudelleen eräitä näkökohtia [tietokantadirektiivistä](#), joka annettiin 1990-luvulla tietojen jäsenneltyyn esittämiseen tehtävien investointien suojaamiseksi. Siinä selvennetään erityisesti, että tietokantoihin, jotka sisältävät dataa esineiden internetin (IoT) laitteista ja esineistä, ei pitäisi soveltaa erillistä oikeudellista suojaa. Näin varmistetaan, että ne ovat saatavilla ja käytettävissä.

Kuluttajat ja yritykset saavat käyttöönsä laitteidensa datan ja voivat käyttää sitä jälkimarkkinoilla ja lisäarvopalveluissa, kuten ennakoivassa ylläpidossa. Lisätiedon avulla esimerkiksi kuluttajat, maanviljelijät, lentoyhtiöt tai rakennusyrietykset voivat tehdä parempia päätöksiä, kuten ostaa laadukkaampia tai kestävämpiä tuotteita ja palveluja, mikä edistää vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

Yritysten ja teollisuuden toimijoiden saatavilla on enemmän dataa, ja ne hyötyvät kilpailullisista datamarkkinoista. Jälkimarkkinapalvelujen tarjoajat voivat tarjota yksilöllisempiä palveluja ja kilpailla tasavertaisesti valmistusteollisuuden tarjoamien vastaavien palvelujen kanssa. Lisäksi dataa voidaan yhdistää kokonaan uusien digitaalisten palvelujen kehittämiseksi.

Komissio on tänään julkaissut Euroopan datastrategian tueksi myös [yleiskatsauksen yhteisistä eurooppalaisista data-avaruuksista](#), joita on kehitteillä eri sektoreilla ja aloilla.

Tausta

Tänään annettu ehdotus on [datahallintosäädöksen](#) lisäksi toinen tärkeimmistä lainsäädäntöaloitteista, jotka perustuvat helmikuussa 2020 hyväksytyyn [Euroopan datastrategiaan](#), jonka tavoitteena on tehdä EU:sta edelläkävijä datavetoisessa yhteiskunnassa.

Näillä kahdella aloitteella vapautetaan datan ja teknologian taloudellinen ja yhteiskunnallinen potentiaali EU:n sääntöjen ja arvojen mukaisesti. Niillä luodaan sisämarkkinat, jotka mahdollistavat datan vapaan liikkumisen EU:ssa ja eri alojen välillä yritysten, tutkijoiden, julkishallintojen ja koko yhteiskunnan hyödyksi.

[Marraskuussa 2020](#) esitetyllä ja lainsäätäjien marraskuussa 2021 [hyväksymällä](#) datahallintosäädöksellä luodaan prosessit ja rakenteet, joilla helpotetaan datan jakamista yritysten, yksityishenkilöiden ja julkisen sektorin kesken, ja datasäädöksessä selvennetään, kuka saa luoda datasta arvoa ja millä edellytyksillä.

Datasäädöksestä järjestettiin avoin julkinen kuuleminen 3.6.–3.9.2021. Siinä kerättiin näkemyksiä toimenpiteistä, joilla luodaan oikeudenmukaisuutta datan jakamisessa, jolla on arvoa kuluttajille ja yrityksille. Kuulemisen [tulokset](#) julkaistiin 6. joulukuuta 2021.

Lisätietoa

[Datasäädös – Kysymyksiä ja vastauksia](#)

[Datasäädös - tietokooste](#)

[Datasäädös - säädösteksti](#)

[Tietosivu Euroopan datastrategiasta](#)

[Datahallintosäädöstä](#) koskeva ehdotus

[Yritysten välistä datan jakamista ja pilvipalvelusopimuksia](#) käsittelevä [asiantuntijaryhmä](#)

IP/22/1113

Lisätietoa tiedotusvälineille:

[Johannes BAHRKE](#) (+32 2 295 86 15)

[Charles MANOURY](#) (+32 2 291 33 91)

Lisätietoa yleisölle: [Europe Direct](#) -palvelu, puh. [00 800 67 89 10 11](#) tai [sähköposti](#)

Related media

 [Digital growth](#)